Udtalelse om Kommissionens forslag om fastsættelse af priser for landbrugsprodukter og dertil knyttede foranstaltninger (1994/1995) [1]

(94/C 148/11)

Rådet for Den Europæiske Union besluttede den 16. februar 1994 under henvisning til EF-traktatens artikel 43 og 198 at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's Sektion for Landbrug og Fiskeri, som udpegede Guiseppe Pricolo til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 10. marts 1994.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 314. plenarforsamling af 23. og 24. marts 1994, mødet den 24. marts, med et stort flertal af stemmer for, 20 imod og 5 hverken for eller imod, følgende udtalelse.

1. Indledende bemærkninger om den generelle økonomiske situation

1.1. Produktionsårene 1994 og 1995 vil blive påvirket af to økonomisk og politisk vigtige faktorer, der også er af afgørende betydning for den agroindustrielle sektor.

1.1.1. Det drejer sig for det første om den konkrete implementering af reformen af den fælles landbrugspolitik, der blev vedtaget i 1992, og for det andet om den nylige afslutning af GATT-forhandlingerne, hvis resultater i høj grad kan skærpe de eksisterende vanskeligheder i landbrugssektoren inden for EU.

1.2. De samlede virkninger af disse to faktorer kombineret med forslaget om at fastfryse landbrugspriserne for høståret 1994/1995 kan kun forværre en i forvejen ugunstig indkomstsituation i landbruget, idet der hermed skabes grundlag for et yderligere indkomstfald i 1994. Ethvert tilløb til at opgive landbrugserhvervet undertrykkes af de meget beskedne eller manglende muligheder for at finde beskæftigelse i andre erhverv. Arbejdsløsheden forventes tilmed at stige i 1994 og ventes at komme op over 12 % inden for EU.

1.3. Priserne på landbrugsproduktionsmidler steg nominelt med ca. 3 % i 1993, selv om visse produktionsfaktorer er blevet billigere, f.eks. dyr til opdræt og kvægfoder. Energiomkostningernes stigning med over 4 % i EU lægger desuden en bremse på de diversifikations- og genopsvingsincitamenter, der indgår i reformen af den fælles landbrugspolitik.

1.4. Spændet i prisudviklingen for landbrugets produktionsfaktorer og produkter bliver stadig større til skade for landbrugsproduktionen. Samtidig kan der ikke registreres nogen væsentlig tilnærmelse mellem landbrugets og byerhvervenes indkomstniveau.

1.5. Der er forskelle i landbrugsindkomsterne inden for EU, men også inden for de enkelte medlemsstater, hvilket må tilskrives forskellene i bedriftsstrukturen og i produktionens sammensætning samt valutakursernes bevægelser. Det falder imidlertid uden for rammerne af denne udtalelse at foretage en detaljeret analyse af indkomstforskellene på EU-plan og nationalt plan.

1.5.1. Det er tilstrækkeligt at understrege, at landbrugets indkomster — uanset de meget forskelligartede vilkår — i de seneste tre år er faldet mærkbart både totalt og gennemsnitligt.

1.6. Det er uden tvivl vigtigt og i nogle tilfælde endog afgørende for landbrugets indkomster, at der ydes den indkomstkompenserende støtte, der er fastsat i reformen af den fælles landbrugspolitik. Det skal dog nævnes, at visse medlemslandes administrative forsinkelser i støtteudbetalingen betyder, at de tilsigtede virkninger for en stor del udebliver. Efter ØSU's mening bør Kommissionen indføre nye, forenklede procedurer for at undgå forsinkelser og samtidig træffe egnede foranstaltninger med henblik på at sikre, at medlemslandene yder de forskellige økonomiske incitamenter rettidigt og i overensstemmelse med ordningerne.

1.7. Hvis landbrugspriserne fra høståret 1993/1994 bibeholdes uændret, vil landbrugets indkomster blive reduceret yderligere, hvorved investeringerne og ikke mindst beskæftigelsen vil falde endnu mere markant (både for de selvstændige og for arbejdstagerne i landbruget) inden for den primære sektor, og i et vist omfang også inden for landbrugsfødevareindustrien.

1.7.1. Forværringen af situationen, som også i vidt omfang vil kunne mærkes i forsynings- og forarbejdningssektoren, vil på sigt uvægerligt virke ind på forbruget og købekraften i store befolkningsgrupper.

2. Indledende bemærkninger

2.1. På baggrund af ovennævnte generelle aspekter af den økonomiske situation må det indledende bemærkes, at reformen af den fælles landbrugspolitik skal gennemføres på en måde, der falder bedre i tråd med dens grundlæggende målsætninger. De enkelte mål skal

[1] EFT nr. C 83 af 19. 3. 1994, s. 1-55.

altså være indbyrdes afstemte, så de forskellige foranstaltninger ikke modarbejder hinanden. Det må i øvrigt være et krav, at de beslutninger, der er truffet i forbindelse med reformen af den fælles landbrugspolitik, ikke pludselig ændres til skade for landbrugerne.

2.2. Det grundlæggende element i Kommissionens forslag synes klart at være dikteret af et ønske om at nedbringe udgifterne til landbruget for enhver pris, idet Kommissionen ikke gør sig nogen overvejelser om at sikre indkomsterne (traktatens artikel 39) og bevare beskæftigelsen, det være sig inden for den primære eller den landbrugsvareforarbejdende sektor.

2.3. Kommissionens behandling af de produkter, der er omfattet af reformen af landbrugspolitikken, er meget forståelig; her står vi over for en automatisk gennemførelse af de beslutninger, der blev truffet i maj 1992 (gradvis sænkning af fællesskabspriserne, så de tilpasses prisniveauet på verdensmarkedet, kombineret med ydelse af hektarstøtte). I nogle forslag er der dog — som bemærket senere i udtalelsen — en indbyrdes modstrid i de interesser, som forfølges.

2.4. Det forekommer til gengæld både uretfærdigt og utilstedeligt at foretage en generel, total fastfrysning af priserne på de produkter, der ikke er omfattet af reformen af den fælles landbrugspolitik. For det første ydes der ikke nogen form for støtte til disse produkter, og for det andet har visse af dem i 1993 været udsat for meget markante prisfald i reale tal (−9 % for frugt og grønsager, −9,2 % for vin).

2.4.1. De produktions- og markedsproblemer, der allerede nu knytter sig til disse produkter, må forventes at blive skærpet drastisk. Det skal i øvrigt bemærkes, at priserne på disse produkter nu fastfryses for tredje år i træk.

2.5. Kommissionens forslag, der rammer EU's landbrug ekstremt hårdt, rummer i øvrigt ingen konkrete tilskyndelser til individuelle eller fælles initiativer til omlægning af landbrugsproduktionen — hvilket ellers i det mindste kunne have dannet en vis modvægt. ØSU henstiller, at der afsættes flere midler til nye eller omstillede produktioner (f.eks. morbær og silkeorme, udvikling af landbrugsråstoffer til nonfoodsektoren så som planter til fremstilling af medicin og andre farmaceutiske produkter, zooteknisk opdrætning af arter, der for øjeblikket er lidet udbredte osv.).

2.6. En øget anvendelse af landbrugsprodukter til energiformål ville også bidrage til at løse erhvervets problemer. En nedsættelse af afgifterne på brændstoffer fremstillet på grundlag af landbrugsprodukter eller -råvarer kunne rumme et godt incitament til øget anvendelse af biobrændsler.

2.7. Der er i øvrigt behov for massiv støtte til specifikke programmer til udvikling dels af nye teknologier, som tager sigte på at udbrede anvendelsen af vedvarende energikilder, dels af landbrugsråvarer til den bioindustrielle sektor.

2.7.1. Efter ØSU's mening vil det i den forbindelse være nødvendigt at sikre en snæver koordinering mellem Kommissionens forskellige generaldirektorater med kompetence inden for områder som landbrug, energi og skattepolitik.

2.8. ØSU beklager, at Kommissionen ikke med passende forslag har taget højde for de konsekvenser, der knytter sig til udsving i valutakurserne, eftersom kursbevægelser kan have betydelig indflydelse på landbrugets indkomster og udgøre en trussel mod det fælles landbrugsmarkeds enhed.

3. Bemærkninger til de enkelte produkter

3.1. *Korn*

3.1.1. Gennemførelsen af prisreduktionerne følger den plan, der blev fastlagt under reformen af den fælles landbrugspolitik, med de nødvendige tilpasninger som følge af valutakursændringer. Det giver ikke anledning til bemærkninger.

3.1.2. De månedlige forhøjelser foreslås imidlertid reduceret med den begrundelse fra Kommissionens side, at de garanterede priser og rentesatserne er faldet.

3.1.2.1. ØSU finder det imidlertid påkrævet, at de månedlige forhøjelser fastholdes på det nuværende niveau af hensyn til en regelmæssig afsætning af kornproduktionen gennem hele høståret.

3.1.3. ØSU henstiller på det kraftigste, at de gældende prisrelationer mellem hård hvede og andre kornsorter tages op til revision. Tilnærmelsen af prisen på hård hvede til prisen på andre kornsorter har — trods hektarstøtten — ført til, at dyrkningen af hård hvede opgives i visse regioner, hvor dette produkt af høj kvalitet helt forsvinder.

3.2. *Ris*

3.2.1. Efter ØSU's mening bør Kommissionen ikke begrænse sig til at intervenere på priserne, der i flere år har været fastfrosset, selv om produktionsomkostningerne er steget. Kommissionen bør snarere satse på at begrænse risdyrkningsarealerne ved at indføre en hektarovergrænse svarende til det gennemsnitlige niveau målt over en repræsentativ periode i fortiden.

3.2.2. Bemærkningerne til nedsættelsen af de månedlige forhøjelser for korn gælder også for ris.

3.2.3. ØSU understreger, at det er vigtigt at bibeholde den særlige støtte til dyrkning af INDICA-ris, som stimulerer producenternes igangværende sortsomstilling.

3.3. *Kartoffelstivelse*

3.3.1. ØSU bifalder Kommissionens forslag om at indføre en maksimal garantimængde (1,5 mio. t), idet det dog må være en betingelse, at den maksimale garantimængde kan tages op til revision i lyset af udviklingen på det samlede marked for stivelsesprodukter. ØSU tilråder imidlertid en vis fleksibilitet i ordningens forvaltning i form af tilladelse til at overføre en andel på over 5 % af referencemængden til det efterfølgende høstår, hvor der kan vise sig en naturlig produktionsnedgang.

3.4. *Sukker*

3.4.1. ØSU mener, at fastfrysningen af priserne inden for sukkerroesektoren stemmer overens med Rådets beslutning om at forlænge den nuværende markedsordning indtil den 1. juli 1995.

3.4.2. Det tager til efterretning, at Kommissionen agter at fremlægge forslag til ændring af den fælles markedsordning, og håber, at sukkerroeproducenterne rettidigt informeres om, hvilken politik Unionen agter at føre på mellemlang og/eller lang sigt inden for sukkerroesektoren.

3.4.3. Som det er tilfældet med korn og ris bør heller ikke den månedlige refusion af lageromkostningerne for sukker nedsættes.

3.5. *Olivenolie*

3.5.1. Det må erkendes, at en omlægning af den resterende del af forbrugsstøtten til produktionsstøtte vil gøre det lettere at forvalte denne mekanisme og at gennemføre de relevante kontrolforanstaltninger.

3.5.2. Den gradvise omlægning fra forbrugsstøtte til produktionsstøtte påbegyndtes i produktionsåret 1991/1992 og imødekommer et udbredt ønske blandt olivenproducenterne og forbrugerne.

3.5.3. ØSU må imidlertid tage forbehold med hensyn til nedsættelsen af interventionsprisen. I den sidste fase af støtteomlægningen bør beskyttelsen — der ydes via interventionsprisen — på ingen måde reduceres for produktionsåret 1994/1995 på grund af den prisudvikling på markedet, der kan blive resultatet af støttesystemets omlægning.

3.5.4. Der må ydes en seriøs, effektiv og vedvarende indsats for at fremme olivenolieforbruget. En sådan indsats kan under ingen omstændigheder gennemføres effektivt med et budget på knapt 10 millioner ECU. ØSU opfordrer derfor Kommissionen til at tage dette vigtige aspekt op til fornyet overvejelse.

3.5.5. ØSU gør Kommissionen opmærksom på, at den forsinkede udbetaling af produktionsstøtten er uacceptabel. Efter dets opfattelse indebærer forsinkelsen en reel indkomstnedgang for mange af producenterne.

3.6. *Tørret foder*

3.6.1. ØSU støtter Kommissionens målsætninger for denne sektor, herunder navnlig bestræbelserne på at skærpe kvalitetskravene ved at forhøje minimumsindholdet af proteiner i de støtteberettigede produkter. Det tilslutter sig forslaget om at forenkle systemet, men mener, at nedsættelsen af støtten til tørret foder er urimeligt stor.

3.7. *Spindfibre*

3.7.1. Bomuld

3.7.1.1. ØSU henviser til de tidligere fremlagte synspunkter, som er baseret på den kendsgerning, at der er underskudsproduktion af bomuld inden for EU. Der bør derfor lægges vægt på foranstaltninger til fremme af bomuldsdyrkningen, der muligvis kan træde i stedet for overskudsproduktioner som led i den produktionsomstilling, der indgår i reformen af den fælles landbrugspolitik.

3.7.1.2. ØSU mener, at opretholdelsen af prisniveauet fra 1993/1994 og fastsættelsen af den maksimale garantimængde til 701 000 t i virkeligheden reducerer mulighederne for at stimulere bomuldsproduktionen, hvilket klart er i modstrid med den nye landbrugspolitiks målsætninger.

3.7.1.3. Hvis den maksimale garantimængde ikke kan forhøjes, bør de samlede sanktioner (15 % + 5 % i henhold til Rådets afgørelser for høståret 1993/1994) forblive uændrede i tilfælde af overskridelse.

3.7.1.4. ØSU bifalder Kommissionens forslag om at styrke kontrollen i alle sektorer. Det er imidlertid af den opfattelse, at standardkvaliteten, som den defineres nu, ikke må forringes.

3.7.2. Silkeorme

3.7.2.1. Navnlig i EU-regioner med tradition for silkeormeavl er denne aktivitet et grundlæggende element i omstillingen af landbrugsproduktionen og har en vigtig effekt på aktiviteten i industrien og på beskæftigelsen. På baggrund heraf er den nuværende støtte på 110,41 ECU/kasse for beskeden og begrænset.

3.7.2.2. Avl af silkeormelarver er en aktivitet, der har gode forudsætninger for atter at blive rentabel, selv om GATT-aftalerne ikke sikrer en konkret beskyttelse af europæisk silke, der ellers er den kvalitativt bedste på verdensmarkedet.

3.7.2.3. Målet om ekspansion i denne sektor kan opfyldes, hvis morbærtræer til silkeormeavl udtrykkeligt medtages i den generelle støtte til plantning af højtstammede træer på tidligere dyrkningsarealer.

3.8. *Vin*

3.8.1. Den manglende fremlæggelse af forslag til ændring af den fælles markedsordning for vin (skønt bebudet i Kommissionens meddelelse om vinpolitikkens udvikling og fremtid) skaber stor usikkerhed. Denne situation er ikke holdbar.

3.8.2. I den forbindelse henvises til ØSU's udtalelse af 24. februar 1994 (CES 231/94) om Kommissionens meddelelse.

3.9. *Frugt og grønsager*

3.9.1. ØSU kan ikke acceptere Kommissionens forslag om at fastfryse basis- og opkøbspriserne for frugt og grønsager, der har været uændrede i de seneste år.

3.9.1.1. Medens man afventer, at den gældende markedsordning ændres, synes en — i det mindste beskeden — stigning i disse priser påkrævet for at beskytte EU-produktionens konkurrencestilling, som svækkes markant af de indrømmelser, man har ydet tredjelande i forbindelse med bilaterale aftaler for ikke at tale om de seneste GATT-aftaler.

3.9.2. ØSU henstiller, at Kommissionen i forbindelse med de kommende forslag fastsætter egnede strukturforanstaltninger, der tager sigte på at højne produktionens kvalitet, indføre nye teknologier, styrke producentsammenslutningernes rolle samt gennemføre målrettede oplysningskampagner og markedsundersøgelser.

3.10. *Mælk og mejeriprodukter*

3.10.1. Forslaget om at nedsætte interventionsprisen for smør med 5 % i den samlede foranstaltning forekommer ØSU at være urimeligt. Nævnte nedsættelse vil i givet fald komme oven i nedsættelsen på 3 % for høståret 1993/1994. ØSU mener, at enhver beslutning om dette spørgsmål bør træffes i lyset af de forskellige elementer i den rapport om situationen på markedet for mælk og mejeriprodukter, som Kommissionen har bebudet til slutningen af marts.

3.10.2. Situationen på smørmarkedet og de reducerede smørlagre taler imod en så stor nedsættelse.

3.10.3. Nedsættelsen af smørprisen skal i øvrigt vurderes i tilslutning til Kommissionens forslag om at nedsætte mælkekvoten med 1 %.

3.10.3.1. Det er klart, at man ikke kan byde mælkeproducenterne to stramninger på en gang: en nedsættelse på 5 % af interventionsprisen for smør og en nedsættelse på 1 % af mælkekvoten.

3.10.4. Afskaffelsen af interventionsopkøb af ost rammer ligeledes mælkeprodukterne hårdt og kan derfor ikke accepteres.

3.11. *Oksekød*

3.11.1. Det synes at være i klar modstrid med de beslutninger, der blev truffet som led i reformen af den fælles landbrugspolitik, når Kommissionen foreslår, at 1992 udelukkes som regionalt referenceår i forbindelse med ydelsen af præmier for handyr.

3.11.1.1. ØSU kan ikke tilslutte sig denne tekniske tilpasning, som sætter spørgsmålstegn ved Rådets tilsagn om at overlade det til medlemsstaterne at vælge mellem 1990, 1991 og 1992 som referenceår.

3.11.2. ØSU skal henlede Rådets og Kommissionens opmærksomhed på de alvorlige indkomsttab, der vil kunne opstå i visse regioner i 1994 som følge af, at grundlaget for udbetaling af præmien for handyr ændres fra antal slagtede dyr til antal dyr på bedriften.

3.11.3. Af hensyn til den administrative forenkling mener ØSU, at den særlige præmie til handyr, der omhandles i artikel 4b, stk. 2, i Rådets forordning (EØF) nr. 805/68, bør ydes som engangsstøtte (dvs. kun én gang i hele dyrets levetid), nemlig i forbindelse med slagtningen, uanset dyrets alder, når blot det har nået den minimumsalder, der efter de gældende regler kræves for tildeling af støtte. Afskaffelsen af den anden præmieudbetaling for dyr, der har nået en alder af 22 måneder (med undtagelse af stude), bør modsvares af en tilsvarende forhøjelse af den første præmie.

3.12. *Svinekød*

ØSU henstiller, at basisprisen nedsættes mindre end foreslået af Kommissionen.

4. GATT-aftalen

4.1. Til sidst vil ØSU henlede Kommissionens og Rådets opmærksomhed på, at de nylige GATT-aftaler nødvendigvis må gennemføres i sammenhæng og overensstemmelse med reformen af den fælles landbrugspolitik, så det undgås, at EU's landbrug pålægges nye byrder og ofre.

4.1.1. Man må navnlig holde sig for øje, at aftalerne træder i kraft den 1. juli 1995, hvor afsætningsåret 1994/1995 endnu ikke er afsluttet for alle produkter.

Bryssel, den 24. marts 1994.

Susanne TIEMANN

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg

BILAG

til Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse

Følgende ændringsforslag blev forkastet under forhandlingerne:

Punkt 3.4.3

Udgår.

Begrundelse

Der er et stort overskud af sukker, hvorfor der ikke er grund til at udbetale refusion af lageromkostninger. Denne refusion er meget bekostelig og beløber sig til 35 ECU pr. ton. Sidste år betaltes der 143 millioner ECU som refusion for 4,1 millioner ton overskydende kvotasukker, hvoraf noget blev overført.

Afstemningsresultat

For: 30, imod: 70, hverken for eller mod: 7.

Punkterne 3.9.1 og 3.9.1.1

Affattes i stedet som følger:

»ØSU støtter forslagene om at fastfryse basis- og opkøbspriserne for frugt og grønsager i betragtning af den utryghed, der er hos forbrugerne over tilbagekøb og destruktion af overskud.«

Begrundelse

Selvindlysende.

Afstemningsresultat

For: 28, imod: 67, hverken for eller imod: 11.

Punkterne 3.10.1 til 3.10.4

Erstattes med følgende:

»I betragtning af de vedvarende problemer med oplagring af smør kan ØSU tilslutte sig Kommissionens forslag. Prisnedsættelser sender de rigtige signaler til landbrugerne, kommer forbrugerne til gode og burde øge forbruget. De er derfor langt at foretrække frem for kvotareduktioner, hvortil kommer, at de har positive konsekvenser for EU's budget«.

Begrundelse

For at slette 3.10.1 til 3.10.3.1:

Hver gang interventionsprisen for smør nedsættes med 1 %, spares der 34 millioner ECU årligt. Som følge af samspillet med oksekødsordningen ville en kvotareduktion faktisk forøge støtteudgifterne i 1995. Lavere forbrugerpriser må også forventes at stimulere efterspørgselen.

Begrundelse

For at slette 3.10.4:

Støtten til ost ydes kun til to italienske mærker. Udtrykket »rammer ligeledes mælkeproducenterne hårdt« giver generelt et forkert indtryk i forbindelse med støtteomlægninger, og i dette tilfælde er det helt misvisende.

Afstemningsresultat

For: 30, imod: 63, hverken for eller imod: 7.

Nyt punkt 3.1.3. Tobak

»ØSU går imod yderligere forhøjelse af tobaksstøtten (til 1,29 milliarder ECU). Det ønsker tværtimod støtten reduceret. Af Revisionsrettens rapport (EFT nr. C 65 af 2. 3. 1994) fremgår det, at EU kunne spare mere end 500 millioner ECU ved at give de samme landmænd et tilsvarende støttebeløb for ikke at dyrke tobak.

Kommissionen bør derfor snarest afvikle tobaksstøtten og udbetale direkte miljømæssig støtte til landmænd, hvis jorder ikke er egnede til dyrkning af andre afgrøder. Ud over at spare skatteyderpenge ville dette tjene til at skabe konsekvens i EU's tobakspolitik, og specielt til at forebygge sundhedsproblemer, som skyldes dumping af EU-tobak på fremmede markeder«.

Begrundelse

Selvindlysende. I sit svar bestred Kommissionen ikke Revisionsrettens tal, men oplyste, at det ikke har valgt en helt anden indfaldsvinkel ud fra økonomiske kriterier alene. Det er på høje tid, at Kommissionen skifter til en ny politik, som er både omkostningseffektiv og på linje med EU's overordnede tobakspolitik, og som samtidig rummer en passende støtte til de producenter, der ikke har noget alternativ.

Afstemningsresultat

For: 32, imod: 65, hverken for eller imod: 3.